

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

Exhortatio ad cupiditatem vitandam.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

borare & aliquid pati piget? IVVE. Ora pro me, quia ad ista me dare propono: & scæda corporis inquinamenta vitare, Veruntamen diuitias mundi relinquere nondum paratus sum.

Exhortatio ad cupiditatem vitandam.

Arti. VII.

SEN.

Duertere debes o iuuenis, quod temporalia & corporalia bona ordinantur ad bona spiritualia & diuina: sicut medicina ad sanitatem, & sicut media ad finem. Ideo sicut medicina nocet ac lædit, debilitat & occidit, si abundantius accipiatur quam ad sanitatem requiritur: sic temporalia bona si plus appetantur, congregentur, aut referuentur, quam necessarium aut utile est ad virtuose uiuendum, ad proficiendum in gratia atque virtutibus, ad obtinendum salutem æternam: culpa est & superfluitas, quæ auaritia nuncupatur, id est, inordinatus amor temporalium rerum. Ideo dixit apostolus, Habentes victum, & quibus tegamur, his contenti simus. IVVE. Certe ex terrenis diuitijs con-

Auaritia reprehenditur.

i. Timot. 6

Eodem

Eodem

onem

sequitur homo comoda multa, prouisionem securam, lautam refectionem, honorẽ, famam, & dignitatem. SE. Non vides quod lauta refectione, promotio ad honores, reputatio hominum, preciosus vestitus, abundans prouisio pro hac vita, sunt instrumenta peccandi, periclitatio animarum, occasio vitiorum, origo superbix, orij causa, materix gulæ, fomētum luxuriæ, impedimentum spiritualis amoris. Propter quod dixit apostolus, Radix omnium malorum est cupiditas. Itẽque, Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem

onem, & laqueum diaboli, & in desideria
 ta, inutilia, & nociua: quæ mergunt homines
 interitum, & perditionem. Hinc ait Chryso-
 Chrysoft mus, Diuitarum sequela sunt gula, luxuria,
 intemperata, furor iniustus, arrogantia, super-
 Innocen. bia, & omnis rationabilis motus. Innocentius
 quoque, Diues, inquit, in superfluitate rebus
 tur, iactantia effrenatur, currit ad libitum,
 ruit ad illicitum. **IVV.** Nonne hæreditatem
 rentum meorum possum sine peccato posside-
 re? Nonne multi diuites iusti fuerunt, & sancti
 Ioh. 7. 12. 19 ne Christus diuites habuit quosdam discipulos
 Matt. 13. Nicodemum, & Ioseph ab Aromathia, Le-
 rum, & eius sorores, Iohānam, Susannam, &
 1. Timo. 4. os vtriusque sexus nonnullos? Nonne omni-
 atura dei est bona? Cur ergo contemnis
 as? **SENEC.** Si bene aduertisti, non dam-
 uitias, nec omnes diuites dico iniustos: sed
 tiarum abusum, cupiditatem, tenaciam, id
 firmo, quod paucissimi sunt qui eis non abu-
 tur, ideoque periculosum sit eas habere: nec
 tra, quam vtilis aut necessaria sunt ad spem
 bona, licet eas appetere. **IVVENIS.** Non
 multa possuat aduersa & damna ac pericu-
 mini euenire, propter quod providentia est
 detur congregare & reseruare diuitias: par-
 tim quum in senectute pluribus indigeat
 Matt. 6. 11 **SENEC.**, Dominus noster Iesus Christus
 23. in mem Euangelij textum nos docuit, Deum
 Mar. 11 tissimum patrem vocare, vt in ipso filiam
 Luc. 12. fidenciam habeamus, atque superflua
 Iohan. 16. temporalia solitudinem aspernemur: nec
 pter incertos futurorum euentus aduersos

rizemus: quum & bruta pascat, & inanimata
 seruet, atque gubernet deus. Hinc etenim ait, Ne
 solliciti sitis, quid manducetis neque quid indua- Matth. 6.
 mini: respicite volatilia cæli, quoniam non se-
 runt neque metunt: & pater vester cælestis pa-
 scit ea, Nolite solliciti esse in crastinum. Itemque, Eodem
 Nolite thesaurizare in terra. **IV VENIS.** Si
 non licet sollicitum esse in crastinum, non licebit
 fructus terræ congregare in horreum, **SENEX.**
 Per crastinum intelligitur tempus futurum. **IV-**
VENIS. Vsque in quantum tempus licitum est
 sibi providere de necessarijs vitæ? **SENEX.** Di-
 cunt quidam famosi doctores, quod pro vno an-
 no. **IV VENIS.** Adhuc intelligere nequeo, cur
 non liceat diuitias possidere ac conseruare, nisi se-
 cundum mensuram quam præfixisti, vtpote pro
 ut vtilis aut necessaria sunt ad spiritalia bona:
 quum possideantur titulo iusto, & ex successione
 legitima, & multa opera bona fieri possunt ex
 ipsis. **SENEX.** Omnia temporalia & terrena
 sunt dona dei, concessa hominibus ad bene & or-
 dinate vtendum: ita quod homines magis sunt
 dispensatores diuitiarum, quam domini: propter Quisq; se
 quod tenentur eis vti secundum præceptum do- diuitiarū
 mini dei sui, cui & de omnibus bonis eis conces- dispensato
 sis daturi sunt rationem. Audi ergo quid sancti rē, nō do-
 patres Basilius atque Ambrosius dicant. Non minū exi-
 minoris est criminis habenti sua auferre ac rape- stimet
 re, quam quum possis & habes, indigentibus de-
 negare. Esurientium panis est, quem detines, nu-
 dorum indumentum quod includis, miserorū re-
 demptio & captiuorū absolutio pecunia, quā in
 terra abscondis: tatorū scias te bona inuadere, q-
tis possis

- tis possis & non vis prestare. Hinc ait gloriose
Hierony Hierony. Quicquid amplius quam nobis opus
 est, a deo accepimus, pauperibus erogare debe-
 mus: si quod eis deputatum est, nostris cupidita-
 tibus vel uanitatibus reseruamus, quantum pa-
 peres in locis ubi sumus paupertate aut nuditate
 defecerint, nouerimus nos de animabus illorum
 in die iudicij rationem duros. Denique, ut dicitur
Thomas sanctus Thomas in secunda secundæ declarat, quod
 temporalia bona, quamuis sint possidentis quantum
 ad proprietatem: tamen quantum ad usum de-
 bebent esse illorum, qui de eorum superfluo possunt
Basilius sustentari. Propter quod sanctus ait Basilius
 fateris ea tibi diuinitus prouenisse, an iniuste
 deus res inqualiter nobis distribuens? Cur tu
 bundas, & ille mendicat: nisi ut tu bonæ dispo-
 sitionis merita consequaris, & ille patienti-
Matth. 7. uis decoretur? IV. Nimis arctam facis viam
 iustis. SE. Quæ dixi adhuc minus stricte man-
 terribiliter sonant, quæ quod filius dei in Euang-
Matth. 19. ait. Facilius est camelum per foramen auri
 fire, quam diuitem intrare in regnum coelorum.
Iob. 36 IV. Omnes ergo diuites sunt in statu dam-
 nis? SE. Sicut in libro sancti Iob legitur, Deus
 tentes non abiicit, quum & ipse sit potens: sic
 cere possumus, Deus diuites non abiicit, quum
 ipse sit diues. Porro Christus per diuitem in-
 xit a matrem diuitiarum immoderatum: ut
 ad insinuandum quam pauci sint diuites iusti-
Matth. 19. loquitur: unde & verbis illis præmisit, Quæ
 cile qui pecunias habent, intrabunt in regnum
 lorum. IV. Ad diuitias vehementer affici
 ui, & quomodo possum nunc affectum meum
 illis auertere, SE. Si consideres, quod diuitia

tam periculose vt dixi: & quod eis sint tot mala
 annexa, q̄ item superfluous amor earum sit cha-
 ritatis venenum, & auaritia appelletur quā apo-
 stolus idolatriam vocat. Insuper si attēdas, q̄ de-
 us sit infinite & prorsus incomparabiliter vni-
 uersis & cunctis creatis amabilior, melior, atq̄
 suauior: quod etiā spiritalia eius dona, quæ sunt
 animarū opulētia, sint ineffabiliter digniora cun-
 ctis terrenis diuitiis. Si quoq̄ perpendas breuita-
 tem vitæ præsentis, in cuius termino cuncta ter-
 rena relinques: ac perpetuitatem vitæ sequentis,
 in qua sola spiritalia bona iuuare, sustentare, &
 beatificare te queunt. Nonne factuum reputares,
 quem cerneres lutum & stercora preciosissimis
 gemmis ac purissimo auro præferre? Quāto ma-
 gis te ipsum arbitrari debes insipientem, quā diu-
 deo bonitatis ac amabilitatis immensæ, & spiri-
 talibus donis ipsius, ac felicitati æternæ præfers
 hæc temporalia & caduca: nec quo ad hoc vis
 ea cōtemnere, quod a diuino amore, a gratia &
 virtute, a spiritali profectu, a salute perpetua te
 impediunt & auertunt? **IVV.** Fortia sapientia
 lia sunt quæ dicis, nec quod dicere valeā habeo:
 nec tamen ex me ad hūc diuitiarum despectum
 pertingere queo. **SE.** Fac quod in te est, te ad gra-
 tiam disponendo: & dominum inuoca adiutorē,
 nec deerit tibi. Nonne multi gentiles philosophi,
 ex naturali ratione atq̄ virtutibus acquisitis cō-
 temperunt & abiecerunt diuitias: ne earū amo-
 re & occupatione, a studio sapiētiae naturalis im-
 pedirentur? Quanto magis amore supernatura-
 lis sapiētiae, gratiæ gratumfacientis, infusarum
 virtutum atque donorum atque fructuum spiri-
 tus sancti, beatitudinis quoq̄ futuræ ac sempiter-
 nae.

**Amor di-
 uitiarum
 charita-
 tis vene-
 num.**

☞

**Phi diui-
 tias con-
 tēperūr.**

R na.

na, & maxime intuitu & amore dei tui, id facere debes: vt saltem necessarijs sis contentus. **IV.** Bonum esset sic agere, sed quis potest? **SEN.** Cur pusillanimis manes, cur in te stas & non stas? **PL.** ge ancoram spei tue in domino. An non vides, multi elegantes, docti, locupletes, nobiles, adulescentes ac iuuenes quotidie deserant mundum, parentes, cognatos, consortes, & cuncta quae habent habiturique erant in seculo, & claustra ingrediuntur: imo & ordinem Carthusiensium, quo sub perpetua manent clausura? **IV.** Vides, & admiror: nec sine speciali gratia id fieri potest.

Ad. io reor. SE. Nūquid personarum acceptor est deus? **Psal. 144.** Nonne prope est omnibus inuocantibus eum, omnibus inuocantibus eum perseveranter in veritate: nec vlli se disponenti suae gratiae denegat? **IVV.** Ecce ex his ad diuitiarum contemptum inclinor, & necessarijs contentus esse propono. Veruntamen ad honores mundi, ad humanas laudes, ad dignitates ac praesidentiam huc cor meum afficitur: seque ad haec licite ei arbitratur, quum iuxta philosophum honestas ac virtuosus principatu ac praelatione digni. **SE.** Talis affectio Christianae religioni congruit: imo ambitionis est vitium, & verum militati contraria: imo & vitiorum grauius origo, quemadmodum in sequenti articulo.

Aristoti. videatur praemium esse virtutum: solique honestas ac virtuosus principatu ac praelatione digni. **SE.** Talis affectio Christianae religioni congruit: imo ambitionis est vitium, & verum militati contraria: imo & vitiorum grauius origo, quemadmodum in sequenti articulo.

Quod ad vaciter Christianum persequi gloriam & honorem mundi, laudes humanas, promotionem ad praesidendum avari ac fugere.